

İndirilme Tarihi

07.09.2026 13:24:45

İDEAE 205 - DİLBİLİMİ 1 - Eğitim Fakültesi - Yabancı Diller Eğitimi Bölümü

Genel Bilgiler

Dersin Amacı

Bu dersin amacı, öğrencilerin dilbilimin temel kavram ve yaklaşımlarını tanımalarını sağlamaktır. Öğrenciler dilin yapısı, işlevi ve kullanım alanları üzerine temel bilgi edinecek, farklı dilsel olguları analiz edebilecek, bilimsel düşünme ve eleştirel değerlendirme becerilerini geliştireceklerdir.

Dersin İçeriği

Ders, dilin kökeni, insan ve hayvan iletişimi, dilin sesleri (fonetik), ses örüntüleri (fonoloji), sözcük oluşumu, biçimbirim bilgisi (morfoloji), dilbilgisi ve söz dizimi konularını kapsamaktadır. Güz döneminde 1.–8. üniteler işlenecektir: Dilin Kökenleri Hayvanlar ve İnsan Dili Dilin Sesleri (Fonetik) Dilin Ses Örüntüleri (Fonoloji) Sözcük Oluşumu Biçimbirim (Morfoloji) Dilbilgisi (Grammar) Sözdizimi (Syntax)

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

Yule, G. (2023). The Study of Language (8th Edition). Cambridge University Press.

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Ders anlatımı (lecture) Tartışmalar (class discussions) Grup çalışmaları ve sunumlar Uygulamalı analizler (ör. ses çözümlemesi, sözdizimsel ağaç çizimleri) Kitap bölümleri üzerinden ödev ve kısa projeler

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Dersin etkinliğini artırmak için öğrencilerin derste ele alınan konularla ilgili makaleler ve ek kaynakları takip etmeleri, terminolojiye hâkim olmak için İngilizce okuma pratiği yapmaları önerilir.

Dersi Veren Öğretim Elemanı Yardımcıları

Bu ders için öğretim elemanı yardımcısı bulunmamaktadır.

Dersin Verilişi

Yüz yüze

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Dr. Öğr. Üyesi Samet Taşçı Dr. Öğr. Üyesi Serdar Tekin Doç. Dr. İhsan Ünal

Program Çıktısı

- Dilin kökenine ilişkin başlıca kuramsal açıklamaları, dayandıkları kanıt türleri açısından karşılaştırarak değerlendirir.
- İnsan dilinin ayırt edici özelliklerini ölçüt olarak kullanarak hayvan iletişim dizgeleriyle insan dili arasındaki farkı gerekçelendirir.
- İngilizce ünsüzleri ötümlülük, çıkış yeri ve çıkış biçimi ölçütlerine göre betimler.
- Verilen İngilizce sözcük ve öbeklerin sesçil yazıçevrimini IPA simgelerini kullanarak yapar.
- En küçük çiftler ve tamamlayıcı dağılım ölçütlerini kullanarak verilen bir veri kümesinde sesbirimleri ve altsesbirimleri saptar.
- Doğal konuşma verisinde benzeşme, genizsileşme ve ses düşmesi süreçlerini tanıır ve açıklar.
- Verilen sözcüklerin hangi sözcük yapım süreçleriyle oluştuğunu belirler ve gerekçelendirir.
- Sözcükleri biçimbirimlerine ayırarak her bir biçimbirimin türünü ve işlevini belirler.
- Kuralcı ve betimleyici yaklaşımları karşılaştırarak dil kullanımına ilişkin yargıları betimleyici ölçütlerle değerlendirir.
- Öbek yapı kurallarını kullanarak verilen tümcelerin ağaç çizimini yapar.
- Tümce içindeki anlamsal rolleri ve sözcükler arasındaki sözlüksel ilişkileri belirler.
- Bağlama bağlı anlamın nasıl oluştuğunu sezdirir ve söz edimi kavramlarıyla açıklar.

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar	Öğretim Metodları	Teorik	Uygulama
1	Kitap önsözü ve içindekiler kısmı (The Study of Language, Preface & Contents) incelenmeli	Laboratuvar uygulaması bulunmamaktadır.	Ders anlatımı, soru-cevap	Dersin tanıtımı, amaç ve beklentiler	
2	Ünite 1 okunmalı, çalışma soruları incelenmeli (s. 31-57)	Laboratuvar uygulaması bulunmamaktadır.	Anlatım, tartışma, sınıf içi soru-cevap	Ünite 1 – Dilin Kökenleri	
3	Ünite 2 (ss. 58–83) okunmalı, hayvan iletişimi üzerine örnekler araştırılmalı	Laboratuvar uygulaması bulunmamaktadır.	Ders anlatımı, grup tartışması, video örnekleri	Ünite 2 – Hayvanlar ve İnsan Dili	
4	IPA tablosu incelenmeli, ünite 3 (ss.84–97) okunmalı	Laboratuvar uygulaması bulunmamaktadır.	Ders anlatımı, uygulama, transkripsiyon çalışmaları	Ünite 3 – Dilin Sesleri I: Sesletim (Ünsüzler, Ünlüler, IPA)	
5	Transkripsiyon ödevleri hazırlanmalı, ses çözümleme çalışmaları yapılmalı	Laboratuvar uygulaması bulunmamaktadır.	Uygulama çalışmaları, grup çalışması, tartışma	Ünite 3 – Dilin Sesleri II: Alıştırmalar ve Uygulamalar	
6	Ünite 4 (ss. 108–128) okunmalı, minimal pairs ve phoneme exercises yapılmalı	Laboratuvar uygulaması bulunmamaktadır.	Ders anlatımı, örnek çözümlemeler, tartışma	Ünite 4 – Dilin Ses Örüntüleri I (Fonoloji) (ss. 108-128)	
7	Ünite 5 (ss. 108–128) okunmalı, kelime türetme çalışmaları hazırlanmalı	Laboratuvar uygulaması bulunmamaktadır.	Ders anlatımı, sınıf içi örnekler, grup etkinliği	Ünite 4 – Dilin Ses Örüntüleri II (Fonoloji)	
8	Üniteler 1–4 tekrar edilmeli, çalışma soruları çözülmeli	Laboratuvar uygulaması bulunmamaktadır.	Yazılı sınav	Ara Sınav (Üniteler 1–4)	
9	Ünite 6 (ss. 129–156) okunmalı, örnek morpheme tabloları hazırlanmalı	Laboratuvar uygulaması bulunmamaktadır.	Ders anlatımı, uygulamalı morfem analizi, tartışma	Ünite 5 – Sözcük Yapımı (Lexicology)	
10	Ünite 6 (ss. 157–180) okunmalı	Laboratuvar uygulaması bulunmamaktadır.	Ders anlatımı, örnek çözümleme, tartışma	Ünite 6 – Biçimbilim	
11	Ünite 7 (ss. 181-210)	Laboratuvar uygulaması bulunmamaktadır.	Ders anlatımı, uygulamalı cümle çözümlemesi, grup etkinliği	Ünite 7 – Dilbilgisi (Yapısal Çözümleme, Sözdizim Tipolojisi)	
12	Ünite 8 (ss. 211–232) okunmalı	Laboratuvar uygulaması bulunmamaktadır.	Ders anlatımı, uygulama (ağaç çizimleri), tartışma	Ünite 8 – Sözdizimi (Öbek Yapısı Kuralları, Üretici Dilbilgisi)	
13	Ünite 9 (ss. 233 - 261)	Laboratuvar uygulaması bulunmamaktadır.	Ders anlatımı, uygulama, grup etkinliği	Ünite 9 – Semantics	
14	Ünite 10 (ss. 263 - 292)	Laboratuvar uygulaması bulunmamaktadır.	Tartışma, soru-cevap, örnek sınav uygulamaları	Edimbilim	
15	Tüm üniteler tekrar edilmeli, ödevler ve notlar gözden geçirilmeli	Laboratuvar uygulaması bulunmamaktadır.	Yazılı sınav	Final Sınavı (Üniteler 1–8)	

İş Yükleri

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Vize	1	1,00
Final	1	1,00
Ders Sonrası Bireysel Çalışma	1	14,00
Ders Öncesi Bireysel Çalışma	1	14,00
Ara Sınav Hazırlık	7	2,00
Final Sınavı Hazırlık	8	2,00
Teorik Ders Anlatım	14	2,00

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Ara Sınav	30,00
Final	50,00
Derse Katılım	20,00

Yabancı Diller Eğitimi Bölümü / İngilizce Öğretmenliği X Öğrenme Çıktısı İlişkisi

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13	P.Ç. 14	P.Ç. 15	P.Ç. 16	P.Ç. 17	P.Ç. 18	P.Ç. 19	P.Ç. 20
Ö.Ç. 1						5						2								
Ö.Ç. 2						5						2								
Ö.Ç. 3						5						2								
Ö.Ç. 4						5						2								
Ö.Ç. 5						5						2								
Ö.Ç. 6						5						2								
Ö.Ç. 7						5						2								
Ö.Ç. 8						5						2								
Ö.Ç. 9						5						2								
Ö.Ç. 10						5						2								
Ö.Ç. 11						5						2								
Ö.Ç. 12						5						2								

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Ölçme ve değerlendirme ile ilgili temel kavramları ve ilkeleri tanımlar ve bu bilgiyi okul ortamında uygular.
- P.Ç. 2 :** Bilimsel araştırma ile ilgili temel kavramları ve ilkeleri tanımlar.
- P.Ç. 3 :** Bilimsel bilginin üretilmesiyle ilgili yöntemleri tartışarak amaç ve hedeflerine uygun yöntemleri seçme becerisini gösterir.
- P.Ç. 4 :** İngilizce dersi öğretim programlarını yorumlar ve bunlara uygun günlük ders planları oluşturur.
- P.Ç. 5 :** Öğretim teknolojileri ilkelerinden yararlanarak öğretim materyalleri, teknoloji, medya ve diğer kaynakları tasarlar, kullanır ve değerlendirir.
- P.Ç. 6 :** Teorik ve uygulamalı dilbilim ile ilgili temel kavramları ve ilkeleri tanımlar ve bunları dil öğretim teorileriyle ilişkilendirerek uygular.
- P.Ç. 7 :** Yabancı dil öğretimi yaklaşım ve yöntemlerini tanımlar ve bu yöntemleri dilin her alanında (konuşma, dinleme, okuma ve yazma) etkin bir şekilde uygular.
- P.Ç. 8 :** Kendisinin ve akranlarının öğretim uygulamalarını eleştirel olarak analiz eder ve değerlendirir.
- P.Ç. 9 :** Çocuklara yabancı dil öğretimi ile ilgili temel kavramları ve prensipleri tanımlar ve uygun olan yaklaşımları ve teknikleri sınıf ortamında uygular.
- P.Ç. 10 :** Farklı yaş gruplarına uygun materyalleri analiz eder, değerlendirir ve öğrencilerin ihtiyaç ve ilgileri doğrultusunda müfredata uygun olarak kullanır.
- P.Ç. 11 :** Eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme ve problem çözme becerilerinin gelişimi için iş birliği yaparak uygun yöntem ve teknikleri kullanır.
- P.Ç. 12 :** Dil edinimi teorilerini analiz eder ve bu bilgiyi dil öğretim yöntemlerini ve uygulamalarını geliştirmek için kullanır.
- P.Ç. 13 :** Temel edebiyat kavramlarını ve ilkelerini tanımlar, bu kavram ve ilkeleri yabancı dil öğretimi alanında uygular.
- P.Ç. 14 :** Alanı ile ilgili geçmiş ve güncel yayınları ve akımları analiz eder, değerlendirir ve öğrenme ve öğretme süreçlerini geliştirmek üzere uygular.
- P.Ç. 15 :** Çeviri ile ilgili prosedürleri, kaynakları ve teknikleri tanımlar ve uygular.

- P.Ç. 16 :** İngiliz dili dışında ikinci bir yabancı dili Avrupa Ortak Dil Portföyünde yer alan B1 Genel Düzeyinde kullanarak bu dilde iletişim kurar.
- P.Ç. 17 :** Mesleği ile ilgili görev, hak ve sorumlulukları tanımlayan mevzuata ve mesleki etik ilkelere bağlılık gösterir.
- P.Ç. 18 :** Türk eğitim sisteminin amaç, yapı ve işleyişini, sınıf yönetimi yaklaşımlarını ve eğitim ile ilgili kavramları tanımlar.
- P.Ç. 19 :** Okul içi ve okul dışı etkinliklere etkin katılım sağlayarak yaşadığı sosyal çevre için proje ve etkinlikler planlar ve uygular.
- P.Ç. 20 :** Yaşam boyu öğrenme etkinliklerine dair içeriği ve erişimi geliştirmek için çalışan kurumlar, topluluklar ve gruplarla işbirliği yapar.
- Ö.Ç. 1 :** Dilin kökenine ilişkin başlıca kuramsal açıklamaları, dayandıkları kanıt türleri açısından karşılaştırarak değerlendirir.
- Ö.Ç. 2 :** İnsan dilinin ayırt edici özelliklerini ölçüt olarak kullanarak hayvan iletişim dizgeleriyle insan dili arasındaki farkı gerekçelendirir.
- Ö.Ç. 3 :** İngilizce ünsüzleri ötümlülük, çıkış yeri ve çıkış biçimi ölçütlerine göre betimler.
- Ö.Ç. 4 :** Verilen İngilizce sözcük ve öbeklerin sesçil yazıçevrimini IPA simgelerini kullanarak yapar.
- Ö.Ç. 5 :** En küçük çiftler ve tamamlayıcı dağılım ölçütlerini kullanarak verilen bir veri kümesinde sesbirimleri ve altsesbirimleri saptar.
- Ö.Ç. 6 :** Doğal konuşma verisinde benzeşme, genizsileşme ve ses düşmesi süreçlerini tanımlar ve açıklar.
- Ö.Ç. 7 :** Verilen sözcüklerin hangi sözcük yapım süreçleriyle oluştuğunu belirler ve gerekçelendirir.
- Ö.Ç. 8 :** Sözcükleri biçimbirimlerine ayırarak her bir biçimbirimin türünü ve işlevini belirler.
- Ö.Ç. 9 :** Kuralcı ve betimleyici yaklaşımları karşılaştırarak dil kullanımına ilişkin yargıları betimleyici ölçütlerle değerlendirir.
- Ö.Ç. 10 :** Öbek yapı kurallarını kullanarak verilen tümcelerin ağaç çizimini yapar.
- Ö.Ç. 11 :** Tümce içindeki anlamsal rolleri ve sözcükler arasındaki sözlüksel ilişkileri belirler.
- Ö.Ç. 12 :** Bağlama bağlı anlamın nasıl oluştuğunu sezdirir ve söz edimi kavramlarıyla açıklar.